

Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на конференцији на нивоу министара спољних послова „Од Солуна 2003 до Загреба 2020“:

„Поштовани министре Дендиас,
Поштоване колеге, даме и господо,

Захваљујем Републици Грчкој и Вама министре Дендиас на напору и јасној посвећености пријатељске Грчке потреби наставка процеса проширења Европске уније. То је и потврда несмањеног ангажмана и континуиране подршке Републике Грчке нашем региону, а посебно бих, у том контексту, истакао подршку коју пружа Републици Србији на њеном европском путу. Подсећам, такође, на посебно активно залагање Грчке у постизању консензуса у Европској унији о отпочињању преговора о чланству Албаније и Северне Македоније. Земља која нам је данас домаћин је својим целокупним ангажовањем потврдила да је чврста у ставу да је за добробит свих у региону и шире потребно да се ради на даљем развоју југоисточног дела Европе, на наставку реформског процеса све до његове потпуне интеграције у ЕУ.

{youtube}QkYAOoz9Jq4{/youtube}

У то име, поздрављамо одржавање ове министарске конференције коју видим као добру прилику да у конструктивној дискусији о политици проширења, разговарамо о користима које она доноси свим актерима, како кандидатима тако и државама чланицама ЕУ.

Дозволите да, у том смислу, напоменем да је веома важно да ЕУ не изневери обећања дата државама кандидатима о њиховој европској перспективи. Управо је из Солуна, 21. јуна 2003. године, са Самита ЕУ-Западни Балкан, послата јасна, историјска порука о европској перспективи региона, што је потврђено усвајањем заједничке Декларације у којој је једногласно закључено да је „будућност Балкана у ЕУ“. На Самиту у Солуну пре 17 година, сви учесници су се сложили да су демократске вредности, владавина права, солидарност, поштовање међународног права, мирно решење конфликта и регионална сарадња, основни постулати на којима почива ЕУ.

Не треба посебно да вас подсећам да је у време великог таласа проширења 2004. године постојао ентузијазам и политичка воља држава чланица ЕУ које су биле одлучне, те су учиниле све да се проширење догоди. Сада се, ипак, чини да нема тог ентузијазма, као ни нечег вишег од порука о „јасним перспективама за државе региона“, коју слушамо ево већ 17 година. Са друге стране, све државе чланице ЕУ поздрављају стратешку одлуку нас у региону да остваривање чланства у ЕУ представља приоритет наших спољних политика, и у том смислу нас подстичу да истрајемо на путу спровођења веома захтевног реформског процеса.

Термин "проширење" као да је делимично попримио негативну конотацију, а као разлог се често наводе – грешке из прошлости. Политика проширења је, у међувремену, постала непожељна тема за европску јавност због нараслих нерешених питања на унутрашњем, националном нивоу. За нас на Западном Балкану, међутим, проширење ЕУ је и даље заједнички приоритет.

Искуство нас учи да је политика проширења, у било ком контексту и времену, увек била веома корисна за све - нове, али и тзв. старе чланице. Сви су напредовали, усавршавали се, јачали економски, тржиште је постајало веће, конкурентније, значајно је унапређена безбедност, као и демократске институције. Све ово су непобитне чињенице које говоре у прилог валидности политике проширења, где ЕУ треба да се усавршава, ако хоћете, челичи уз сталне и даље унутрашње реформе, али и нове изазове, како на унутрашњем, тако и на плану спољне политике. То је оно како ми видимо ствари и у шта дубоко верујемо. Свет је постао полигон великих промена и нових ризика, са којима ЕУ пре или касније мора да се суочи, а не да се ограничава.

С тим у вези, ако конкретно погледамо преговарачки процес моје земље, дозволите да подсетим да је Србија отпочела преговоре са ЕУ 2014. и до сада отворила тек половину од укупног броја преговарачких поглавља, од чега у прошлој 2019. години, тек два преговарачка поглавља. Ми сматрамо да напредак Србије у европским интеграцијама никако не одговара резултатима које смо остварили у реформском процесу. Неопходно је да динамика отварања поглавља буде унапређена и прилагођена темпу реформи које Србија спроводи и свим напорима које предузима.

Очекујемо да у кратком року у потпуности буде јасна нова методологија приступног процеса, те да ће нама, који смо одмакли у преговорима, та нова методологија допринесе њиховом убрзању, без негативног утицаја на квалитет, а уз јасну политичку подршку и видљиве резултате за наше грађане. У супротном, морам да напоменем да ће Влада Републике Србије имати велике тешкоће да се супротстави расту евро-скептицизма у свом друштву.

У Солуну је 2003. речено, а што несумњиво стоји, да је „економски просперитет кључан за дугорочну стабилност и демократију у региону“. У овом смислу, поздрављамо идеју ЕУ да, према Западном Балкану, иницира „Напредни економски план“ који би омогућио додатна финансијска средства за регион, што би несумњиво подстакло даље спровођење реформи.

Надамо се да ће хрватско председавање Савету ЕУ остати позитивно упамћено и да ће

Србија остварити нове кораке у процесу приступања ЕУ. Загреб је био домаћин и Конференције ЕУ са Западним Балканом давне 2000. године и верујемо да ће Самит ЕУ-Западни Балкан, у мају, пружити додатни подстрек политици проширења ЕУ са конкретним резултатима.

Поштујемо приступ држава чланица ЕУ да адекватно валоризују напоре реформског процеса и да је само кроз индивидуални приступ могуће наградити спроведене мере. Целокупан регион тежи да осигура своје место у ЕУ и ми то снажно подржавамо, али се, са друге стране, у име „стриктног и поштеног“, морају поштовати и разлике међу нама на том путу. Оно што је важно, што стално понављамо, а понавља и ЕУ, мора да постоји принцип индивидуалности у процесу интеграција сваке државе кандидата посебно тј. свако према заслугама.

Подсећамо да је Србија посвећена регионалној сарадњи. Кроз активан ангажман у различитим регионалним иницијативама настојимо да заједно са партнерима из региона достигнумо тражене стандарде и покажемо одговорност приликом преузимања обавеза. Одговорност лежи и на поштовању преузетих обавеза, а наставак дијалога Београда и Приштине, уз подршку ЕУ, је од суштинског значаја. Сматрамо да ЕУ не сме да изгуби лидерску улогу у овом процесу.

Међутим, оквир регионалне сарадње на Балкану не треба да замени или замагли индивидуални пут интеграција земаља кандидата које су искрено посвећене регионалној сарадњи. Србија сигурно није без разлога добила високу оцену у оквиру Извештаја Европске комисије о напретку за активности које предузима за јачање регионалне сарадње.

На крају ћу да кажем оно што најчешће говорим на почетку. Пуноправно чланство у Европској унији представља спољнополитички приоритет Републике Србије. Место, не само Србије, већ и читавог региона западног Балкана, јесте у ЕУ и без инкорпорирања нашег региона, заједнички економски и политички простор на европском континенту неће бити потпун.

Дозволите ми да, на крају, још једанпут захвалим Влади Републике Грчке на иницијативи за организовање овог састанка у правом тренутку – на почетку мандата нове Европске комисије и Европског парламента и пре Самита ЕУ-Западни Балкан у Загребу, од којег, као што сам већ истакао, искрено имамо велика очекивања.

Искуство нас учи да где постоји воља, ту увек постоји и пут. Још једну потврду за то представља тачно пре седам дана одржана Донаторска конференција за Албанију, где су на иницијативу Европске комисије муњевито реаговале не само све државе чланице, већ и читав наш регион. Сматрамо да не треба само нужда да нам покаже да смо упућени једни на друге, али може бити добар показатељ у ком правцу процес заокруживања ЕУ треба да иде.

Хвала вам на пажњи!"